

Dosarul nr. 3ra-304/22

2-20031925-01-3ra-05042022

prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central (I. Rusu)

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (S. Procopciuc, D. Corolevschi, D. Stănilă)

Î N C H E I E R E

11 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Aliona Miron
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Iurie Grecu,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Grecu împotriva consilierului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, Dumitru Gîdei, secretarului interimar al Consiliului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, Vera Boghiu și Primăriei satului Ciuciulea, raionul Glodeni privind constatarea nulității răspunsului, recunoașterea dreptului vătămat la informație, sancționarea pârâților și repararea în mod solidar a prejudiciului moral cauzat,

împotriva deciziei din 13 ianuarie 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a casat integral hotărârea din 15 octombrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central și s-a emis o nouă decizie,

c o n s t a t ă :

La 05 martie 2020, Iurie Grecu a depus cerere de chemare în judecată împotriva consilierului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, Dumitru Gîdei, secretarului interimar al Consiliului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, Vera Boghiu și Primăriei satului Ciuciulea, raionul Glodeni privind constatarea nulității răspunsului, recunoașterea dreptului vătămat la informație, sancționarea pârâților și repararea în mod solidar a prejudiciului moral cauzat.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a relatat că la 21 februarie 2020, a depus cerere către consilierul local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, Dumitru Gîdei, înregistrată cu nr. 37, prin care a solicitat să fie informat, câți bani publici din bugetul local al Primăriei satului Ciuciulea, raionul Glodeni s-au cheltuit pentru renovarea porțiunii de trotuar de la Primăria satului Ciuciulea, raionul Glodeni până la cimitirul din sat. Informația dată a solicitat să-i fie prezentată în formă scrisă la adresa de domiciliu.

La 28 februarie 2020, a recepționat răspunsul nr. 97, eliberat de consilierul local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, Dumitru Gîdei și secretarul interimar al

Consiliului local Ciuciulea, raionul Glodeni, Vera Boghiu, față de care își exprimă dezacordul, deoarece în acesta nu se regăsește informația solicitată. La fel, a indicat că răspunsul recepționat este lovit de nulitate, deoarece nu corespunde după formă și conținut legislației în vigoare, iar pârâții eronat au interpretat prevederile legislației în vigoare la emiterea acestuia.

Referitor la pretenția privind repararea prejudiciului moral, reclamantul a indicat că, prin acțiunile și inacțiunile pârâților i-a fost îngrădit dreptul la informațiile de interes public, astfel pricinuindu-i suferințe morale, totodată fiindu-i lezată onoarea și demnitatea de cetățean al Republicii Moldova, care beneficiază de drepturile garantate de Constituția Republicii Moldova și alte legi.

Având în vedere cele enunțate Iurie Grecu a solicitat constatarea nulității răspunsului nr. 97 din 28 februarie 2020, recunoașterea dreptului vătămat la informație, sancționarea pârâților potrivit art. 24 din Legea cu privire la accesul la informație și repararea în mod solidar a prejudiciului moral cauzat în mărime de 3000 de lei.

Prin hotărârea din 15 octombrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare de judecată depusă de Iurie Grecu împotriva consilierului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, Dumitru Gîdei, secretarului interimar al Consiliului local Ciuciulea, raionul Glodeni, Vera Boghiu, Primăriei satului Ciuciulea, raionul Glodeni privind constatarea nulității răspunsului nr.97 din 28 februarie 2020, constatarea faptului limitării accesului la informație, repararea prejudiciului moral cauzat (f.d.40, 45-49).

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a stabilit că petiția în cadrul unei proceduri prealabile a fost examinată în termen, pârâții respectând cadrul legal în raport cu termenul și complexitatea examinării petiției înaintate de către petiționar, au adus la cunoștința destinatarului răspunsul oficial, cu solicitarea concretizărilor legale.

Prin urmare, instanța de fond a constatat caracterul deplin al răspunsului oferit de către pârâți la cererea adresată de către petiționar reieșind din conținutul solicitării, în termenul stabilit de lege, cu asigurarea restabilirii drepturilor lezate și recuperarea prejudiciului cauzat.

Totodată, instanța de fond a conchis în privința netemeinicei pretenției privind repararea prejudiciului moral în sumă de 3 000 de lei, deoarece lipsește justificarea necesității de a obține informația solicitată, lipsește motivarea impactului adus persoanei în legătură cu neprezentarea informației.

La 30 octombrie 2020, în termenul prevăzut de art. 232 din Codul administrativ, Iurie Grecu a depus apel (f.d.51), iar la 10 noiembrie 2020, a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 15 octombrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, solicitând casarea hotărârii contestate și emiterea unei decizii noi privind recunoașterea dreptului vătămat la informație, sancționarea pârâților potrivit art. 24 din Legea cu privire la accesul la informație, repararea în mod solidar a prejudiciului moral cauzat în mărime de 4000 de lei (f.d.52-53).

Prin decizia din 16 martie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost casată integral hotărârea din 15 octombrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central și declarată inadmisibilă cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Grecu împotriva consilierului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, Dumitru Gîdei, secretarului interimar al Consiliului local Ciuciulea, raionul Glodeni, Vera Boghiu,

Primăriei satului Ciuciulea, raionul Glodeni, privind constatarea nulității răspunsului nr. 97 din 28 februarie 2020, constatarea limitării accesului la informație, sancționarea pârâților potrivit art. 24 din Legea privind accesul la informație și încasarea prejudiciului moral în mod solidar (f.d.108, 114-123).

La 13 mai 2021, Iurie Grecu a depus la Curtea de Apel Bălți recurs împreună cu motivarea recursului împotriva deciziei din 16 martie 2021 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea integrală a hotărârii din 15 octombrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central și a deciziei din 16 martie 2021 a Curții de Apel Bălți, cu emiterea unei decizii noi privind constatarea nulității răspunsului și a dreptului vătămat de acces la informație, repararea în mod solidar a prejudiciului moral cauzat în mărime de 8000 de lei (f.d.126-128).

Prin decizia din 08 septembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul depus de Iurie Grecu, fiind casată decizia din 16 martie 2021 a Curții de Apel Bălți, cu restituirea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată (f.d.150-165).

Prin decizia din 13 ianuarie 2022 a Curții de Apel Bălți s-a casat integral hotărârea din 15 octombrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central și s-a emis o nouă decizie, prin care s-a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de Iurie Grecu împotriva consilierului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, Dumitru Gîdei, secretarului interimar al Consiliului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, Vera Boghiu, privind constatarea nulității răspunsului, recunoașterea dreptului pretins vătămat la informație, sancționarea pârâților, repararea prejudiciului moral cauzat.

S-a constatat îngrădirea de către Primăria satului Ciuciulea, raionul Glodeni, a accesului la informație admisă în privința lui Iurie Grecu, exprimată prin nefurnizarea informației solicitate, prin cererea nr.37 depusă la 21 februarie 2020.

S-a anulat actul administrativ de refuz la furnizarea informației lui Iurie Grecu, individualizat prin răspunsul nr.97 din 28 februarie 2020.

S-a obligat Primăria satului Ciuciulea, raionul Glodeni, să-i furnizeze lui Iurie Grecu informația solicitată prin cererea nr.37 depusă la 21 februarie 2020.

S-a încasat de la Primăria satului Ciuciulea, raionul Glodeni, în beneficiul lui Iurie Grecu, prejudiciul moral în cuantum de 100 de lei (f.d.185-195).

În susținerea deciziei emise, Curtea de Apel Bălți a indicat că cererea lui Iurie Grecu înregistrată cu nr. 37 din 21 februarie 2020, nu poate fi calificată ca petiție și nu poate fi sancționată conform prevederilor art. 76 din Codul administrativ, întrucât în esență este o cerere de acces la informații oficiale de interes public.

Invocând dispozițiile art.4, 5 alin. (1), (2) lit. a), art.6, 10, art. 11 alin. (1) pct. 2)-4), art.12, 13 alin.(1), art. 15 alin. (2) din Legea privind accesul la informație nr. 982-XIV din 11 mai 2000, art. 34 alin. (1) și (2) din Constituția Republicii Moldova, instanța ierarhic inferioară a enunțat că solicitantul este degrevat de obligația de a-și justifica interesul pentru care solicită informația.

Subsecvent, instanța de apel a indicat că Iurie Grecu în cererea de acces la informație, a solicitat expres furnizarea informației la domiciliu, indicând în antetul cererii suficiente date pentru a fi identificat, astfel respectând condițiile prevăzute la art. 12 alin. (2) din Legea nr. 982-XIV din 11 mai 2000 privind accesul la informație, în ceea ce ține de cerere. Iar, autoritatea competentă avea obligația de a pune la dispoziția solicitantului informația în forma pretinsă.

Prin urmare, Curtea de Apel Bălți a conchis că pretenția lui Iurie Grecu privind constatarea faptului încălcării dreptului la informații oficiale, prematur a fost respinsă de instanța ierarhic inferioară. Or, în termenul prevăzut de lege nu a fost furnizată informația solicitată de către reclamant.

De altfel, Curtea de Apel Bălți a catalogat răspunsul eliberat de Primăria s. Ciuciulea r-nul Glodeni, nr. 97 din 28 februarie 2020 a fi un refuz la furnizarea informației solicitate de Iurie Grecu, odată ce justificarea solicitării informației nu trebuie nici indicată și nici motivată.

Mai mult, instanța de apel a conchis că informația solicitată de reclamant/apelant nu este de accesibilitate limitată, cu caracter personal sau exceptată de la protecția Legii nr. 982-XIV din 11 mai 2000 privind accesul la informație, dar una oficială de interes public. Astfel, instanța ierarhic inferioară a constatat încălcarea pentru Iurie Grecu a dreptului de acces la informație, a anulat actul administrativ care a îmbrăcat forma unui refuz la furnizarea informației și a obligat Primăria s. Ciuciulea să-i furnizeze lui Iurie Grecu informația solicitată prin cererea din 21 februarie 2020, înregistrată sub nr.37.

Subsecvent, instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiată pretenția lui Iurie Grecu privind repararea prejudiciului moral pentru încălcarea liberului acces la informația de interes public.

În susținerea concluziei enunțate, Curtea de Apel Bălți a relevat dispozițiile art. 24 al Legii nr. 982-XIV din 11 mai 2000 privind accesul la informație, art.1998 alin. (1), art. 2006 alin. (1) și (2), art. 2036 alin. (1), (2) și (4), art.2037 din Codul civil, menționând că rolul compensației prejudiciului moral nu este unul punitiv sau vindicativ, urmând ca compensația atribuită să acorde suficientă compensare suferințelor suportate de reclamant, fără a depăși această limită în vederea preîntâmpinării unei îmbogățiri fără justă cauză a reclamantului, determinant fiind și faptul că însăși constatarea încălcării dreptului ar putea fi apreciată ca fiind o compensație a suferințelor suportate (cauza Amihalachioaie contra Moldovei).

La caz, lui Iurie Grecu, pentru faptul că i s-a încălcat dreptul de acces la informația de interes public, i-au fost cauzate suferințe de ordin moral, respectiv, autoritatea administrației publice locale, care a recepționat, trebuia să soluționeze cererea lui Iurie Grecu și să-i expedieze informația solicitată, este pasibilă răspunderii patrimoniale.

Astfel, instanța de apel a încasat de la Primăria s. Ciuciulea în folosul lui Iurie Grecu suma de 100 de lei, pe care a catalogat-o ca fiind echitabilă pentru compensarea prejudiciului moral cauzat apelantului, or, depășirea acesteia ar fi contrară scopului acestei categorii de compensații, constituind o îmbogățire fără justă cauză.

La 16 februarie 2022 Iurie Grecu a depus recurs împreună cu motivarea recursului împotriva deciziei din 13 ianuarie 2022 a Curții de Apel Bălți solicitând casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea reparării prejudiciului moral, cu încasarea din cotul intimațiilor cu titlu de satisfacție echitabilă a prejudiciului moral a câte 1000 de lei fiecare intimat, iar în total suma de 3000 de lei, având în vedere dispozițiile art. 19 alin. (3) și art. 2037 Cod civil.

În susținerea recursului, Iurie Grecu a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece instanța ierarhic inferioară a omis să se pronunțe asupra tuturor pretențiilor sale, precum și a obligațiilor secretarului interimar al Consiliului local sat. Ciuciulea r-nul Glodeni, prevăzute de art. 34 alin. (2)-(3) din

Constituția Republicii Moldova, art. 22 alin. (1) lit. a), b) din Legea nr. 158 din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, art. 8 alin. (1) din Codul de conduită a funcționarului public. Iar, astfel, instanța de apel nu a elucidat, determinat pe deplin, complet și obiectiv toate circumstanțele importante pentru stabilirea adevărului.

Subsecvent, recurentul a enunțat că suma de 100 de lei încasată cu titlu de prejudiciu moral este mizeră și nu aduce atingere reparării satisfacției echitabile prejudiciului moral cauzat, în raport cu drepturile îngrădite și suferințele morale suportate, cauzate de prejudicierea onoarei și demnității sale ca cetățean al Republicii Moldova, care trebuie să beneficieze de drepturile garantate de Constituția Republicii Moldova și alte legi.

De altfel, recurentul a susținut că instanța de apel nu s-a expus asupra obligațiilor Consiliului local Ciuciulea, r-nul Glodeni prevăzute de art. 34 alin. (2)-(3) din Constituția Republicii Moldova, art. 3 alin. (1), art. 10 alin. (1), art. 20 alin. (1) din Legea nr. 768 din 02 februarie 2000 privind statutul alesului local.

Complementar, recurentul a adăugat că Curtea de Apel Bălți a interpretat eronat normele de drept material, și anume art. 432 alin. (2) Cod de procedură civilă și normele imperative prevăzute la art. 1 alin. (3), art. 34 alin. (2)-(3) ale Constituției Republicii Moldova, art. 9 alin. (1) al Legii cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017. Iar, circumstanțele enunțate denotă faptul că instanța de apel nu și-a onorat obligațiile și competențele prevăzute de art. 22 în coroborare cu art. 214 Cod administrativ.

În final, Iurie Grecu a susținut că pe parcursul examinării cauzei, poziția sa ca parte în proces nu a fost auzită, fapt ce constituie o violare a dreptului său la un proces echitabil garantat de art. 6 CEDO.

La 07 aprilie 2022 în adresa consilierului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, Dumitru Gîdei, secretarului interimar al Consiliului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, Vera Boghiu și Primăriei satului Ciuciulea, raionul Glodeni a fost expediată copia recursului depus de Iurie Grecu, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Deși la 15 aprilie 2022, 18 aprilie 2022 și 19 aprilie 2022 intimații au recepționat copia recursului depus de Iurie Grecu, fapt confirmat prin avizele de recepție anexate la materialele cauzei, aceștia nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referințe.

Examinând admisibilitatea cererii de recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar, conform art. 245 din același Cod, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia în prezenta cauză de contencios administrativ la 13 ianuarie 2022.

Din materialele cauzei rezultă că, Iurie Grecu a recepționat copia dispozitivului deciziei din 13 ianuarie 2022 a Curții de Apel Bălți la data de 21 ianuarie 2022, iar decizia motivată la 14 martie 2022, prin intermediul oficiului poștal, fapte confirmate prin avizele de recepție, anexate la dosar (f.d.198, 205).

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că Iurie Grecu s-a conformat dispozițiilor art. 245 Cod administrativ și a depus în termen recursul împreună cu motivarea recursului la 16 februarie 2022.

Examinând temeiurile recursului depus de Iurie Grecu în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

Prin prisma art.246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art.246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudential, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs menționează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de

contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Astfel, completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de Iurie Grecu, este inadmisibilă.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Iurie Grecu se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Aliona Miron

Nina Vascan